

HØRINGSUTTAELSE TIL NASJONAL RAMME FOR VINDKRAFT – NORDRE HEDMARK

RENDALEN ARBEIDERPARTI

BAKGRUNN:

Bakgrunnen for denne høringen er Norges Vassdrags- og Energidirektorats (NVE) forslag til nasjonal ramme for vindkraft på land som ble gitt på oppdrag fra Olje- og Energidepartementet (OED) i 2017. NVE har sammen med Miljødirektoratet og Riksantikvaren jobbet med å oppdatere kunnskapsgrunnlaget som har resultert i 21 temarapporter. Med disse som bakteppe ble 43 analyseområder valgt ut og sendt på høring høsten 2018. Rendalen kommune ble da berørt av analyseområde 1. Kommunen, ved rådmannen, sendte inn høringsuttalelse sammen med flere lokale og regionale myndigheter og berørte og var svært negative til forslaget. Dette ble faglig begrunnet med bakgrunn i den kunnskapen som er tilgjengelig for området. 1. april 2019 la NVE rammeplanen ut på høring der store deler av analyseområde 1, heretter kalt Nordre Hedmark, var foreslått for vindkraftutbygging. Nasjonale myndigheter som Miljødirektoratet og Riksantikvaren hadde foreslått å ta ut store deler av området. Dette var i samsvar med hva regionale og lokale myndigheter mente, inklusive Rendalen kommune. NVE har sett bort fra alle disse argumentene og kun vektlagt områdets produksjonspotensial.

Etter at planen ble lagt ut på høring den 1. april 2019 har engasjementet lokalt og regionalt økt kraftig og rammeplanen har bidratt til høyt konfliktnivå lokalt som nasjonalt. Rendalen kommune har gjennomført en omfattende og grundig prosess med stor medvirkning fra innbyggere og interesserte. Dette vil gjenspeile seg i høringsuttalelsene som kommer inn til nettopp for dette området. Rendalen kommunestyret vedtok enstemmig høringsuttalelse den 13. september 2019.

Rendalen Arbeiderparti vil gi sin fulle tilslutning til Rendalen kommunes høringsuttalelse og ber om at denne også legges til grunn for denne høringsuttalelsen.

RENDALEN ARBEIDERPARTI MENER

Området Nordre Hedmark må tas ut av nasjonal ramme for vindkraft med bakgrunn i argumentene under, temarapportene og annet relevant kunnskapsgrunnlag.

- ✓ Nasjonal ramme for vindkraft har bidratt til stort og økt konfliktnivå og stor lokal, regional og nasjonal motstand. Formålet med planen var nettopp å unngå dette. Vi mener derfor at saken må behandles bredt i Stortinget.
- ✓ Relevante temarapporter utarbeidet av fagmyndigheter på de ulike områdene tilsier at Nordre Hedmark må tas ut av rammeplanen. Temarapportene og NVEs rammeplan er svært motstridende på mange områder som er av nasjonal og regional verdi.

- ✓ Nordre Hedmark innehar en unik kulturhistorie med tusenvis av kulturminner fra en omfattende veidemannskultur som kan oppleves i et tilnærmet opprinnelig og urørt landskap. Riksantikvaren har utpekt store deler av området til KULA-område (Kulturhistorisk landskap av nasjonal verdi). Opplevelses- og formidlingsverdien i området vil sterkt forringes ved utbygging av vindkraft. I tillegg finnes det en rekke automatisk freda kulturminner som ikke ligger inne i Askeladden både over og under tregrensa. Derfor er kunnskapsgrunnlaget noe mangelfullt til tross for store mengder registrerte kulturminner.
- ✓ Rendalen Østfjell og Fonnåsfjellet kjennetegnes med store flate viddelandskap med lange siktlinjer og vidt utsyn i alle kanter. Utbygging av et stort eller flere store vindkraftanlegg (som beskrevet for Nordre Hedmark) vil få svært stor negativ visuell virkning langt utover områdets grenser. Nasjonale natur- og kulturskatter som Circumferensen verdensarvområde, Sølen landskapsvernområde, Fiskevollen innlandsfiskevær, Femundsmarka nasjonalpark, og Rondane Nasjonalpark vil bli påvirket i varierende grad. For de to førstnevnte overlapper faktisk Nordre Hedmark med deres grenser. Her vil de negative påvirkningene bli store.
- ✓ Nordre Hedmark og Rendalen især innehar mange setre med tilhørende setermiljø. Det drives tradisjonell seterdrift på Haugsetvollen, mens flere av de andre setervollene benyttes i forbindelse med utmarksbeite av sau og storfe. Utmarksbeite er av avgjørende karakter for primærnæringen i regionen og dette bidrar også til et miljøvennlig produkt og lokal verdiskapning. Vi mener temarapporten og kunnskapsgrunnlaget for dette temaet er for dårlig slik der foreligger nå.
- ✓ Nordre Hedmark har store sammenhengende naturområder som naturlig henger sammen med områder utenfor den fastsatte grensen. 58 % av området Nordre Hedmark er definert som INON-område. Denne type områder er i dag en mangelvare og har blitt sterkt redusert de siste 100 årene. Slike områder har stor betydning for biologisk mangfold, friluftsliv og rekreasjon, folkehelse, lokal og regional næringsutvikling og må derfor befares for framtiden.
- ✓ Rendalen kommune har kartlagt og verdisatt sine friluftslivsområder. Store deler av Nordre Hedmark er verdisatt som svært viktig og viktige friluftslivsområder. Her drives aktiviteter som storviltjakt, småviltjakt, fiske, ski, sykling, hundekjøring (inkludert Femundløpet), padling, turgang, bærplukking, fjellridning og aktiviteter knyttet til naturbasert reiseliv. Dette er aktiviteter som har stor verdi for bolyst, besøksattraktivitet og folkehelse. Utbygging av vindkraft i området vil ødelegge dette og ikke minst opplevelsen av stillhet og urørt villmarkspreget natur.
- ✓ Kjerneområder til Rendalsren (vinterbestand på 2000 dyr) vil bli sterkt negativt påvirket. Dette gjelder de viktige vår- og vinterbeite samt kalvingsområdet. I tillegg blir helårsleveområdet sterkt berørt. En utbygging som beskrevet vil bety at reinstammen i Rendalen østfjell vil bli fordrevet fra kjerneområdene sine og etter hvert bli utryddet. Det finnes ikke alternative områder av samme kvalitet innenfor helårsleveområdet. Det vises også til punkt 13 i høringsuttalelse til Fylkesmannen i Trøndelag samt reindriftsforvaltningens uttalelse til Analyseområde 1. Bestanden må sees i sammenheng med Tolga Østfjell villreinområde som Miljødirektoratet foreslo å ta ut.
- ✓ Rendalen kommune har bygget opp sitt kommunale planverk rundt natur- og kulturverdiene i kommunen. Kommuneplanens arealdel skjermer områder av stor natur- og kulturhistorisk verdi, kommuneplanens samfunnsdel vektlegger verdier knyttet til nettopp vår unike kultur og natur som gir oss vår identitet og tilhørighet. Kulturminneplanen synliggjør alle sporene etter en omfattende veidemannskultur etter siste istid der fangst av rein og elg har vært avgjørende. Næringsplanen tar i stor grad utgangspunkt i natur og kultur for å bidra til lokal verdiskapning og bærekraftig utvikling på kort og lang sikt. Verdier, tiltak og veivalg fra disse planene skal settes ut i praksis ved det vi kaller Opplev Rendalen. Her skal man

tilgjengeliggjøre naturen og kulturhistorien for besøkende og innbyggere. Opplev Rendalen skal fungerer som et nav i reiselivet.

- ✓ Pilegrimsleden går over Fonnåsfjellet og vil bli sterkt negativt berørt av vindkraftutbyggingen. Brukerne av leden beskriver området som stille, urørt med vidt utsyn. Vindturbiner på Fonnåsfjellet vil også berøre fastboende i dalførene Undset/Finstad og Midtskogen/Tyllaldalen visuelt og med inngrep i form av vei og kraftnett.
- ✓ Grunneierne har ikke ubetydelige inntekter fra utmarka gjennom landbruksnæring, jakt, fiske og utleie. I tillegg kommer alle indirekte inntekter som følge av dette. Naturen i området er byggesteinen for dette, og næringen er avhengig at den forblir urørt for å kunne videreutvikle den på en bærekraftig måte for framtiden. Dette er med på å skape/opprettholde arbeidsplasser og sikre bosetning.
- ✓ Rendalen Arbeiderparti mener det har vært for lite lokal og regional medvirkning i en tidlig fase av prosessen og at NVE i stor grad har overkjørt lokale, regionale og nasjonale innspill. Vi mener lokal sjølråderett må vektlegges tungt i denne saken. Det er også en rekke kunnskapshull i det som er framlagt både innenfor fjellandbruk, utmarksbeite, fugletrekk, landskapsanalyse og kulturminner for å nevne noe.
- ✓ Det foreligger ikke den infrastruktur i form av kraftlinjer og veier som skal til for utbygging som foreslått for Nordre Hedmark. Det stilles også spørsmålstegn ved om de modelleringene som er gjort for å beregne vindressursen stemmer med virkeligheten.

KONKLUSJON:

Rendalen Arbeiderparti anbefaler på det sterkeste at Nordre Hedmark tas ut av nasjonal ramme for vindkraft med bakgrunn i argumentene nevnt over og med henvisning til Rendalen kommunes høringsuttalelse.

